FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-}amis, 2 ta' Mejju, 2002

Kaw\a Numru 8
~itazz. Nru. 2592/00JRM

VASSALLO BUILDERS GROUP LIMITED ([ja' mag]rufa b]ala Vassallo Builders Limited), Gatt Bros. (Mosta) Ltd., Attard Bros. Co. Ltd.

vs

MALTA DEVELOPMENT CORPORATION

Il-Qorti:

Rat l-Att ta`-~itazzjoni mressaq fit-12 ta' Di`embru, 2000, li bih il-kumpanniji attri`i ippremettew:

Illi bis-sa]]a ta' skrittura privata datata 15 t'Ottubru 1997, is-so`jeta' V.G.A. Construction Ltd. assenjat lis- so`jetajiet attri`i

l-kreditu tag]ha kontra Korporazzjoni konvenuta, liema kreditu jirrapprezenta l-bilan` dovut lis-so`jeta' V.G.A. Construction Ltd. mill-Korporazzjoni konvenuta g]al xog]olijiet ta' kostruzzjoni esegwiti u materjal fornit fil-kors tal-*construction and finishing of 20 factories and central administration block at Mosta Technopark* skond l-ittra ta' Acceptance of Tender datata 5 ta' Frar 1992 bir-referenzi TR2097/91 u L/A 65/92;

Illi s-so`jeta' V.G.A. Construction Ltd. permezz ta' ittra uffi`jali datata 24 ta' {unju 1999, innotifikat lill-Korporazzjoni konvenuta b'tali skrittura privata ta' cessjoni ta' kreditu ai termini ta' l-Artikolu 1471 tal-Kapitolu 16 tal-Li[ijiet ta' Malta (Dok. "A");

Illi s-so`jetajiet attri`i llum huma l-uni`i kreditri`i tal-Korporazzjoni konvenuta fl-ammont ta' tmienja u tletin elf u tlett mija u]dax-il lira maltija (Lm38,311.00) rapprezentanti rimanenti bilan` dovut mill-Korporazzjoni konvenuta lis-so`jetajiet attri`i bis-sa]]a ta' l-imsemmija skrittura privata datata 15 t'Ottubru 1997, g]al xog]olijiet ta' kostruzzjoni esegwiti u materjali forniti fil-kors tal-*construction and finishing of 20 factories and central administration block at Mosta Technopark*, skond l-ittra ta' Acceptance of Tender datata 5 ta' Frar 1992, bir-referenzi TR 2097/91/1 u L/A 65/92, (Dok. "B");

Illi nonostante diversi interpellazzjonijiet g]all-]las, inkluza ittra uffi`jali datata 24 ta' {unju 1999, permezz ta' liema s-so`jetajiet attrii`i interpellaw lill-Korporazzjoni konvenuta sabiex t]allas l-ammont premess, il-Korporazzjoni konvenuta baqg]et inadempjenti u ma]allsitx;

G]alhekk is-so`jetajiet attri`i talbu lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex g]ar-ragunijiet premessi:

1. Tikkundanna lill-Korporazzjoni konvenuta t]allas l-imsemmi ammont ta' tmienja u tletin elf u tlett mija u]dax-il lira maltija (Lm38,311.00) lis-so`jetajiet attri`i;

Bl-ispejje\, inkluzi dawk ta' l-ittra uffi`jali datata 24 ta' {unju 1999 u bl-img]ax legali dekorribili mid-data tal-kompletazzjoni tax-xog]olijiet sad-data ta' l-effettiv pagament, kontra l-Korporazzjoni konvenuta rappre\entanti ta' liema huma minn issa n[unti g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpanniji attri`i, flimkien ma\-\ew[(2) dokumenti mehmu\in mag]ha;

Rat in-Nota mressqa fis-16 ta' Frar, 2001, li biha l-korporazzjoni m]arrka e``epiet:

1. Illi l-Korporazzjoni konvenuta mhix il-legittimu kontradittur u g]andha ti[i liberata mill-osservanza tal-gudizzju peress li t-tenders u l-kuntratti li [ew invokati fi`-`itazzjoni attri`i, kienu saru mal-Accountant-General u d-Dipartiment tal-Kuntratti tal-Gvern ta' Malta u mhux mal-Korporazzjoni konvenuta;

2. Illi subordinatament u bla pregudizzju g]as-suespost, it-talbiet attri`i huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u dan stante li safejn hija infurmata l-Korporazzjoni konvenuta, kull bilan` dovut ta]t l-istess tenders u kuntratti kien [ie m]allas mill-Accountant-General u d-Dipartiment tal-Kuntratti tal-Gvern ta' Malta;

3. Illi fit-tielet lok u subordinatament u bla pre[udizzju g]as-suespost, kull pretensjoni li qed ti[i vantata mis-so`jetajiet attri`i [iet fi kwalsiasi ka\ estinta min]abba preskrizzjoni;

4. Salv e``ezzjonijiet o]ra;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-korporazzjoni m]arrka;

Rat id-Degriet tag]ha tas-27 ta' Frar, 2001;

Rat in-Nota tal-korporazzjoni m]arrka tat-2 ta' Marzu, 2001[1], bit-tag]rif minnha mitlub fl-imsemmi Degriet;

Rat in-Nota mressqa fit-2 ta' Marzu, 2001[2], li biha l-kumpanniji attri`i wettqu dak minnhom mitlub fl-imsemmi Degriet tas-27 ta' Frar, 2001;

Rat in-Nota mressqa fil-25 t'April, 2001, mis-so`jetajiet attri`i, flimkien ma\-\ew[(2) dokumenti mehmu\in mag]ha;

Rat in-Nota ta' osservazzjonijiet imressqa fit-28 ta' Mejju, 2001[3], mis-so`jetajiet attri`i, relativi g]all-ewwel u t-tielet e``ezzjonijiet tal-Korporazzjoni m]arrka;

Rat in-Nota ta' sottomissjonijiet imressqa fil-25 ta' Lulju, 2001[4], mill-korporazzjoni m]arrka bi twe[iba g]al dik tal-kumpanniji attri`i dwar l-imsemmija e``ezzjonijiet;

Rat in-Nota ta' riferenzi tal-kumpanniji attri`i tat-8 t'Ottubru, 2001[5];

Semg]et ix-xhieda tal-kumpanniji attri`i;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kaw\a;

Rat id-Degriet tag]ha tal-4 t'Ottubru, 2001, li bih]alliet il-kaw\a g]as-sentenza dwar l-imsemmija \ew[e``ezzjonijiet tal-korporazzjoni m]arrka;

Rat id-Degriet tag]ha kamerali tal-11 ta' Jannar, 2002[6], li bih ordnat lill-partijiet iressqu kopja tad-dokument tal-*acceptance*

[1] Pa[. 20 tal-pro`ess;
[2] Pa[[. 21-3 tal-pro`ess;
[3] Pa[[. 37 sa 43 tal-pro`ess;
[4] Pa[[. 46-8 tal-pro`ess;
[5] Pa[. 52 tal-pro`ess.
[6] Pa[[. 53-4 tal-pro`ess

of tender li ssemma mill-partijiet fin-noti rispettivi tag]hom imma li ma kinux ressqu kopja tieg]u fl-atti tal-kaw\a;

Rat in-Nota mressqa fil-25 ta' Jannar, 2002[7], mill-Korporazzjoni m]arrka b'kopja tal-imsemmi dokument mehmu\ mag]ha;

Rat in-Nota mressqa fil-11 ta' Frar, 2002, mill-kumpanniji attri`i, flimkien ma' kopja tal-imsemmi dokument;

Rat id-Degriet tal-15 ta' Frar, 2002, li bih]alliet il-kaw\a g]al-lum g]as-sentenza dwar l-ewwel e``ezzjoni tal-Korporazzjoni m]arrka;

Ikkunsidrat:

Illi b'din il-kaw\a, il-kumpanniji attri`i, b]ala `essjonarji ta' kreditu ming]and V.G.A. Construction Limited, qeg]din ifittxu lill-korporazzjoni m]arrka g]all-]las tal-imsemmi kreditu, li jirrappre\enta l-bilan` ta' prezz mhux im]allas ta' xog]ol b'appalt imwettaq mill-kumpannija `edenti fil-bini ta' g]add ta' fabbriki fil-qasam mag]ruf b]ala *Mosta Technopark,* immexxi mill-korporazzjoni m]arrka;

Illi g]al din l-azzjoni, il-korporazzjoni m]arrka laqg]et, fost l-o]rajn, billi qalet li (a) ma messhiex [iet im]arrka hi, u g]alhekk talbet li tin]eles milli tibqa' fil-kaw\a, u subordinatament (b) li l-kumpanniji attri`i tilfu l-jedd li jfittxuha g]all-]las, g]ax g]alqilhom i\-\mien mog]ti mil-li[i biex imexxu 'l quddiem l-azzjoni tag]hom;

Illi din is-sentenza qeg]da ting]ata biss dwar l-ewwel e``ezzjoni tal-Korporazzjoni m]arrka, g]aliex g]alkemm il-partijiet ittrattaw i\-\ew[ e``ezzjonijiet preliminari tal-im]arrka, hemm xi ekwivo`i fil-verbali tas-smig] ta' wara li jsemmu de`i\joni biss dwar l-ewwel e``ezzjoni;

---

[7] Pa[[. 56 sa 60 tal-pro`ess

Illi, mill-atti tal-kaw\a jirri\ulta li b'kitba privata tal-15 t'Ottubru, 1997, il-kumpannija V.G.A. Construction Limited kienet assenjat lill-kumpanniji attri`i l-kreditu li hija kienet qeg]da tippretendi li l-Gvern ta' Malta j]allasha g]al xog]lijiet ta' bini u fornitura ta' materjal fl-imsemmi pro[ett[8]. Saru]lasijiet akkont[9] lil V.G.A. Construction, wara li kien sar qbil mal-periti tal-pro[ett dwar ix-xog]lijiet mag]mula[10]. L-a]]ar]las sar fid-29 t'Awissu, 1994, ji[ifieri qabel saret l-assenjazzjoni tal-kreditu;

Illi f'{unju tal-1999, V.G.A. Construction Ltd, u wkoll il-kumpanniji attri`i `essjonarji bag]tu ittra uffi`jali lill-*Accountant General*, lid-Direttur tal-Kuntratti u lill-korporazzjoni m]arrka biex jitolbuhom i]allsu il-flus li huma jg]idu li kienu g]adhom dovuti. L-imsemmija ittra uffi`jali[11], twasslet lit-tliet intimati (u lill-Avukat {enerali) fl-ewwel jumejn ta' Lulju, 1999[12]. Fi twe[iba b'ittra uffi`jali mibg]uta mid-Direttur tal-Kuntratti[13] lil V.G.A. Construction Ltd., il-mittent g]arrafha li ma kienx il-le[ittimu "kreditur" (*sic*), g]aliex il-funzjoni tieg]u kienet biss li jo]ro[, jippro`essa u jilqa' offerti, u li l-]lasijiet kienu dovuti mid-dipartiment jew entita' li f'isimha kienet in]ar[et is-sej]a g]all-offerti. F'dan il-ka\, il-mittent indika li dik l-entita' kienet il-korporazzjoni m]arrka. Irri\ulta li l-]lasijiet [ew awtori\\ati u saru kollha mit-Te\or[14];

Illi g]al dak li jirrigwarda l-e``ezzjoni li l-Korporazzjoni m]arrka ma messhiex [iet im]arrka g]aliex m'g]andhiex x'taqsam, g]andu jing]ad li l-Korporazzjoni mkien ma tg]id li x-xog]lijiet li tag]hom il-kumpanniji attri`i qeg]din jitolbu l-]las ma sarux g]all-benefi``ju tag]ha u lanqas ma tg]id li l-benefikati mtella' ma jinsabux ta]t il-kontroll tag]ha. Fl-imsemmija e``ezzjoni, il-korporazzjoni m]arrka tillimita ru]ha biss biex tg]id li l-kuntratti li bis-sa]]a tag]hom qieg]ed jintalab il-]las kienu saru mal-*Accountant General* u mad-Direttur tal-Kuntratti u mhux

---

8 Pa[[. 22-3 tal-pro`ess;
9 Pa[. 25 tal-pro`ess;
10 Dok "B" f'pa[. 7 sa 9 tal-pro`ess
11 Ara "Dok VBG$_1$ sa VBG$_2$ ", f'pa[[. 32-3 tal-pro`ess;
12 Ara "Dok VBG$_3$" f'pa[. 34 tal-pro`ess;
13 "Dok AV$_2$", f'pa[. 26 tal-pro`ess;
14 Ara xhieda ta' Dr. Aldo Vella, f'pa[36 tal-pro`ess

mag]ha. Din l-allegazzjoni ma [ietx pruvata: kulma jirri\ulta hu li l-]lasijiet akkont in]ar[u u [ew approvati mit-Te\or;

Illi l-*acceptance of tender* tal-5 ta' Frar, 1992, intbag]tet lill-kumpannija V.G.A. Construction Limited minn rappre\entant tal-*Accountant General* u tad-Direttur tal-Kuntratti. Fiha hemm imni\\la l-kundizzjonijiet li ta]thom il-kumpannija a[[udikata fit-*tender* kellha twettaq l-appalt mog]ti lilha. Il-Korporazzjoni m]arrka tg]id li tali dokument ma kien qatt fil-pussess tag]ha u ma kellhiex x'taqsam mieg]u, u, kif tenna l-abbli difensur tag]ha waqt it-trattazzjoni, ir-rwol tag]ha jkun biss ta' sempli`i *project manager.* Dan kollu ssa]]u billi tg]id li kull pro`edura mag]mula mill-kumpannija V.G.A. Construction Limited biex twettaq l-appalt mog]ti lilha sar b'rabta mad-Dipartiment tat-Te\or, inklu\i l-*bid bond* u r-relattiva ipoteka b]ala garanzija g]at-twettiq kif imiss tal-appalt.. B'\ieda ma' dan, il-Korporazzjoni m]arrka ti`]ad li hija marbuta bir-Regolamenti tal-1996 dwar l-Akkwisti li jsiru mis-Servizz Pubbliku, u tenniet li l-post fejn sar l-appalt mhux tag]ha imma huwa [id tal-Gvern. Il-Korporazzjoni m]arrka ma tirrappre\entax lill-Gvern u ma [ietx im]arrka f'din il-kwalita' imma f'isimha biss;

Illi, min-na]a l-o]ra, il-kumpanniji attri`i jinsistu li kemm jekk wie]ed jifli sewwa l-Att dwar il-Korporazzjoni g]all-I\vilupp ta' Malta (Kap 202) u kif ukoll l-Avvi\ Legali 70 tal-1996 (li jitkellem dwar il-pro`eduri li g]andhom jitwettqu g]all-kisba jew]a\na, xog]lijiet lil u servizzi mill-Gvern) wie]ed g]andu jsib li, fil-ka\ pre\enti,]add g]ajr il-Korporazzjoni m]arrka m'g]andu jwie[eb g]at-talba tag]hom. L-ittra ta' a``ettazzjoni tat-*tender* tindika s-sehem li l-Korporazzjoni m]arrka tie]u fl-istadji tat-twettiq tal-appalt, u g]alhekk ma tistax tg]id li l-kuntratt ma japplikax g]aliha. Minbarra dan, huma jis]qu li l-azzjoni attri`i saret kif saret min]abba t-twe[iba li ng]atat sewwasew mid-Direttur tal-Kuntratti fl-ittra uffi`jali tieg]u lil V.G.A. Construction Limited tas-7 ta' Lulju, 1999;

Illi meta l-Qorti ti[i biex tqis is-siwi ta' l-e``ezzjoni li parti m]arrka mhix il-kontradittur le[ittimu, din g]andha tag]mlu fid-

dawl ta' dak li jkun jirri\ulta mill-atti f'dak il-waqt. Dawk ir-ri\ultanzi jridu jkunu pruvati kif imiss u mhux argumentati biss;

Illi l-Qorti qeg]da tqis li x-xog]lijiet li dwarhom il-kumpanniji attri`i qeg]din ifittxu l-]las b'din il-kaw\a saru u saru g]all-benefi``ju tal-Korporazzjoni m]arrka. Jekk dawn sarux sewwa jew le mhux ta' interess g]as-soluzzjoni tal-kwestjoni tal-e``ezzjoni pre\enti;

Illi l-Qorti fliet b'reqqqa l-*acceptance of tender*, li \-\ew[partijiet jidher li se]qu]afna dwaru g]al ra[unijiet differenti. Il-fehma tal-Qorti hi li dak id-dokument m'huwiex il-kuntratt tal-appalt, u g]alkemm f'xi w]ud mill-klawsoli li jobbligaw lill-appaltatri`i tissemma l-Korporazzjoni m]arrka, dan bl-ebda mod ma jfisser li dak id-dokument kien ir-rabta li tixhed l-appalt. Dak id-dokument irid g]andu jintag]raf mill-ftehim tal-appalt, mhux biss g]al ra[unijiet ta' forma, imma min]abba li jirrappre\enta stat li jippre`edi l-appalt u distint minnu[15];

Illi l-kuntratt tal-appalt m'huwiex wie]ed minn dawk li g]as-siwi tieg]u g]andu jsir u ji[i miftiehem b'kitba[16], u g]alhekk fl-istadju li tinsab fih il-kaw\a, jekk kien hemm twettiq ta' xog]lijiet mill-kumpannija V.G.A. Construction Limited li sar minnha g]all-benefi``ju tal-Korporazzjoni m]arrka u minn din approvat, ma jistax ji[i esklu\ g]alhekk li hemm fil-fatt u wkoll fid-dritt rabta kuntrattwali bejniethom. Din hija, fil-fehma meqjusa tal-Qorti, bi\\ejjed biex twaqqa' l-allegazzjoni li l-Korporazzjoni m]arrka ma kellha x'taqsam xejn g]ajr b]ala *project manager*;

Illi ma [iex bl-ebda mod kontestat li l-fabbriki li nbnew bis-sa]]a tal-appalt mog]ti lil V.G.A. Construction Limited ma humiex ta]t il-kontroll tal-Korporazzjoni m]arrka. Il-fatt jekk hija g]andhiex jeddijiet ta' proprjeta' fuqhom ma hux, fil-fehma tal-Qorti, fattur determinanti biex bih wie]ed jidde`iedi li mhix il-le[ittimu kontradittur tal-pretensjonijiet attri`i;

---

[15] P.A. RCP **2.10.2001** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Vassallo Builders Limited vs Prof. Peter Serra`ino Inglott noe et***

[16] Art. 1233(1) tal-Kap 16

Illi sar a``enn qawwi wkoll g]all-fatt li l-]lasijiet lill-V.G.A. Construction Limited saru kollha mit-Te\or. Filwaqt li l-atturi jis]qu li dan sar hekk min]abba li l-pro`eduri finanzjarji ta' ftehim b]al dawn jirrikjedu li l-]lasijiet isiru mill-Gvern, il-Korporazzjoni m]arrka tressaq dan il-fatt b]ala xhieda li hija tassew ma kellhiex x'taqsam mal-appalt u ma messhiex t]arrket. Il-Qorti, wara li rat id-dispo\izzjonijiet relattivi tal-Regolamenti ma]ru[in ta]t il-Kap 174, u wara li qieset ukoll x'tg]id il-li[i dwar]lasijiet mag]mulin minn terzi dwar djun dovuti minn]addie]or[17], issib ukoll li l-argument tal-Korporazzjoni m]arrka f'dan ir-rigward ma jistax jintlaqa' ming]ajr ri\erva. Meta wie]ed iqis li, fir-rwol tag]ha ta' *project manager* tal-appalt, il-Korporazzjoni m]arrka kellha s-setg]a li tapprova jew twarrab ix-xog]ol imwettaq, il-Qorti i\jed tasal g]all-fehma tas-siwi u l-]tie[a tal-istess Korporazzjoni m]arrka fl-atti ta' din il-kaw\a. G]aliex ukoll jekk hemm]addie]or li jmissu jkun im]arrek, hija l-Korporazzjoni wa]edha li hija kompetenti (dejjem fil-ka\ li tinqala' l-kwestjoni dwar il-kwalita' tax-xog]ol provdut mill-kumpannija appaltatri`i) li tiddefendi din il-kwestjoni, g]aliex hi biss kienet mog]tija s-setg]a li tidde`iedi dwar l-a``ettabilita' tax-xog]ol provdut;

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

Filwaqt li **ti`]ad l-ewwel e``ezzjoni** tal-Korporazzjoni im]arrka, u tiddikjara li jmissha tkun fil-kaw\a u twie[eb g]all-azzjoni tal-kumpanniji attri`i, tordna li s-smig] tal-kaw\a jissokta dwar l-aspetti l-o]rajn tal-ilmenti mressqa mill-istess Korporazzjoni m]arrka.

L-ispejje g]andhom jibqg]u biex ji[u determinati mas-sentenza a]]arija.

Moqrija

[17] Art 1148 tal-Kap 16

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
2 ta’ Mejju, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
2 ta’ Mejju, 2002